

Primera Nota: reivindicar la tradició

Fins ara cap grup de música tradicional dels Països Catalans no havia assolit una presència tan important en el sector, si exceptuem el fenomen Al Tall durant els primers anys de la transició al País Valencià.

Podríem dir, sense massa rigor històric, que són una reencarnació de *La Murga*, perquè la major part d'ells provenen d'aquesta orquestra pionera que han tocat tants estils, tots passats pel sedàs de la tradició local, i per la qual ha passat una variada genealogia de músics de Barcelona i el seu *hinterland*. La figura del cantant i arranjador Jordi Fàbregas, un dels fundadors de *La Murga* i dinamitzador de tantes altres plataformes, és un element fonamental de Primera Nota. Però també destaquen d'altres figures de semblant raça i plomatge, com Eduard Casals, del cèlebre *Tercert Treset* i *Ara va de bo*, dues credencials en el terreny del folk. Sedo Garcia, Pep López, Tito Peláez, i Quim Soler completen la nòmina.

Algú podria pensar que la revifalla de les músiques folk a Europa els ha afavorit molt, però sembla que no són tampoc aquestes les borrasques que arriben tan al sud. En realitat hi ha més tossuderia en els seus èxits recents, i un curriós encert, el d'haver sabut crear el Tradicionàrius just en el moment que calia.

Enguany a Itàlia. No fa massa dies se'ls ha atorgat una important ajuda oficial per a la preparació d'un vídeo-clip musical, juntament amb gent com Josep Tero i els grups de rock Els Pets i Umpah-pah. Ara inauguren la seua expansió vers el sud i vénen a València a presentar el seu segon disc, *Llet i vi*, editat ara fa tres mesos. Jordi Fàbregas ens en dóna més detalls.

—*¿Catalunya se us queda menuda ja o com?*

—Home, ens queden molt

punts per visitar, encara que estem fent una excel·lent temporada. La nostra idea és reivindicar un espai propi en la programació d'activitats culturals dels nostres pobles, que no hi hagi cap festa sense un espai dedicat a la música tradicional. Fixa't si ens queda feina per fer. De tota manera no perdem oportunitat de sortir del Principat quan se'ns presenta. Aquest gener hem fet una gira per Alemanya i aquest mes de maig hem estat a Itàlia, al festival internacional de Bergolo, i per tot arreu hem tingut una resposta fenomenal.

—*¿Ara que porteu al País Valencià?*

—Presentarem el segon elapè, *Llet i vi*, sobre cançons i tonades bàsicament de l'Alt Pirineu. Hem seleccionat un tipus de cançó desenfadada i picaresca que moltes vegades ha quedat marginada pels grans folkloristes.

—*¿Què li deu Primera Nota a La Murga?*

—La Murga representa un punt de referència obligat per entendre la situació actual de la música tradicional a casa nostra. Bàsicament crec que va aportar un camí nou, una desmitificació i un interès creixent per la música pròpia quan la majoria de la professió musical creia que era pràcticament inexistent, com a mínim, avorrida i sense possibilitat de renovació. Grups com ara Tradivari, Nakkí, Siurell Elèctric, la Genuina, Joc Fora... són hereus d'aquesta proposta. La Murga va sorgir amb deu anys d'avançament.

—*¿Quan vau decidir llançar Primera Nota, ¿sabíeu que la resposta seria tan bona?*

—En certa manera sí que intuïem un ambient més propici, i sobretot hem de constatar que ara s'ha fet penya que mil·lita i que fa de taca d'oli.

—*¿Quina responsabilitat té en tot això el Tradicionàrius?*

—La gràcia del Tradicionàrius va ser nàixer en el mo-

ment just. Ha fet d'altaveu, de plataforma reivindicativa, d'aparador, d'escola... Ha incentivat els grups a passar el llistó d'actuar a dalt d'un escenari. I el públic ha entrat en el llenguatge tradicional tant en la part de concert com en la del ball.

—*¿I s'ha fet notar això en*

la resta del país?

—L'any passat ja es va exportar la idea del Tradicionàrius a diferents llocs: Pobla de Segur, Girona, el Mercat de Música Viva de Vic i Mercè-Folk, en les festes de la Mercè de Barcelona. El fet important, però, és que els programadors, tant institucionals com privats, comencen a pensar en aquest tipus de música com un apartat que cal incorporar en les seues activitats.

—*¿Els recitals de juny al País Valencià tenen aquesta intenció?*

—Efectivament, farem un festival a Catarroja i un altre a Massanassa conjuntament amb els valencians Urbàlia Rurana.

—*¿Quines causes creus que té aquesta recuperació del folk i el ball popular, sobretot al barri de Gràcia però també en altres pobles de Catalunya?*

—Jo ho resumiria dient que hi ha una tendència a l'especialització i també un rebuig a la uniformització. És a dir, el públic escull i té criteri i admet l'existència de tots els gèneres musicals. Per altra part el públic també s'ha cansat d'acceptar el direccionisme musical i entreveu en la nostra música una alternativa diferenciadora.

—*¿I el Regina? Parla'ns d'aquell colp tan efectiu que va ser presentar-hi el nou disc.*

—Per a nosaltres el Teatre Regina va representar accedir a un ambient diferent del públic normal del Tradicionàrius. És una sala amb una projecció ciutadana i amb unes possibilitats de publicitat de què no havíem pogut disposar fins aquell moment. La veritat és que va haver-hi una bona resposta i, sobretot, en la crítica. Ens van posar molt bé. Es va destacar que teníem un directe potent, que superava l'enregistrament discogràfic i la sonoritat especial del grup.

Nits de música i ball popular

La iniciativa dels ajuntaments de Catarroja i Massanassa a l'Horta Sud tindrà com a resultat aquest més de juny la celebració d'unencontre que arreplega idees ja llançades pel festival del Tradicionàrius l'any passat. Es pretén d'anar trobant un espai per a la música tradicional en els programes culturals de l'esmentada comarca. Segons Vicent Olmos, tècnic de cultura en l'ajuntament de Catarroja i una de les persones que s'ha interessat per les activitats del Tradicionàrius, "aquesta és una primera temptativa que a partir d'ara s'ha de plantejar a diversos pobles de la Mancomunitat de l'Horta Sud. Fa temps que ha interessat alguna gent de la comarca l'experiència del Tradicionàrius i ara s'ha aconseguit ja portar dos grups d'aquesta ona".

Els recitals que ara faran Primera Nota i Urbàlia Rurana els dies 21 i 22 de juny no representen en realitat cap novetat. L'Horta Sud ha estat tradicionalment la comarca més consumidora de cançó i música popular de tot el País Valencià. Molts grups importants com Al tall, Carraixet, els Pavesos, La Bulonera... han circulat pels seus escenaris. Maria del Mar Bonet, Lluís Llach, fins i tot Sisa, hi van actuar ja en l'any 73. "Tot això ha decaigut per diverses causes —ens explica Vicent Olmos— i no estaria malament que es tornés a recuperar aquesta tradició amb unes plataformes més estables. A més, l'interès del tema va més enllà d'aquesta iniciativa: si la comarca ha de funcionar, ha d'estar estructurada, una bona manera de començar són les qüestions culturals. Cal pensar també que iniciatives d'aquest tipus no són barates i per això cal coordinar les activitats en diversos pobles com fan altres comarques, com la Safor o la Marina, que semblen més estructurades.

Josep Bou

